

BESLUTSPROMEMORIA

DATUM: 2026-10-07
DIARIENUMMER: 2026-00857

Riksbankens föreskrifter (RBFS 2026:X) om inlösen av kontanter

Sammanfattning

Riksbanken beslutar om nya föreskrifter om inlösen av kontanter. De nya föreskrifterna baseras i huvudsak på nu gällande föreskrifter men innehåller några ändringar och förtydliganden. Syftet är att tydliggöra reglerna för inlösen.

För skadade sedlar införs en möjlighet för Riksbanken att medge undantag från de begränsningar för inlösen som annars gäller, om ansökan kommer från vissa brottsutredande myndigheter som särskilt namnges i föreskrifterna.

När det gäller ogiltiga sedlar införs en begränsning som innebär att Riksbanken kan bevilja inlösen i upp till tio år från det att sedeln blev ogiltig. Efter denna tid blir det svårt att uppvisa underlag enligt Riksbankens begränsningar för inlösen, eftersom banker normalt inte bevarar sådan dokumentation längre än tio år. Riksbankens kostnader för inlösenverksamheten överstiger också de avgifter som tas ut för att erbjuda inlösen av ogiltiga sedlar. Sammantaget förväntas åtgärderna leda till en successiv besparing om cirka 10 miljoner kronor per år jämfört med 2025 års kostnader, framför allt på grund av minskade personalkostnader.

Föreskrifterna innebär också att Riksbanken inte längre löser in minnes- eller jubileumsmynt. Utöver de nya bestämmelserna överförs reglerna i den nu gällande föreskriften (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt i huvudsak oförändrade.

De nya föreskrifterna träder i kraft den 1 juli 2027.

Innehållsförteckning

1	Utgångspunkter	3
1.1	Behovet av föreskrifter och syfte	3
1.2	Alternativa lösningar	3
1.3	Rättsliga förutsättningar	3
1.4	Ärendets beredning	4
2	Riksbankens ställningstaganden	4
2.1	Undantag för vissa myndigheter vid inlösen av skadade sedlar	4
2.2	Tio års tidsgräns för inlösen av ogiltiga sedlar	5
2.3	Tydliggörande om att särskilda skäl krävs för inlösen av ogiltiga sedlar	6
2.4	Inlösen av minnes- och jubileumsmynt upphör	7
2.5	Inlösen av förslitna kontanter	8
2.6	Överföring av bestämmelser från tidigare föreskrifter	8
2.7	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	9
3	Konsekvenser av föreskrifterna	9
3.1	Allmänt om konsekvensutredningen	9
3.2	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	10
3.3	Konsekvenser för företagen	10
3.4	Konsekvenser för Riksbanken	10
3.5	Konsekvenser för förvaltningsmyndigheter och domstolar	11
3.6	Överensstämmelse med unionsrätten	11
3.7	Proportionalitetsbedömning	11

1 Utgångspunkter

1.1 Behovet av föreskrifter och syfte

Syftet med Riksbankens föreskrifter om inlösen av kontanter är att klargöra och precisera villkor och förutsättningar för inlösen av ogiltiga och skadade kontanter. Det ska ske på ett tydligt och förutsägbart sätt samtidigt som risker för penningtvätt eller annan brottslig verksamhet motverkas.

1.2 Alternativa lösningar

Inlösen av ogiltiga och skadade kontanter regleras redan i dag genom föreskrifter. Eftersom frågan gäller myndighetsutövning i förhållandet mellan stat och enskild, bedöms det nödvändigt att genomföra reglering genom bindande föreskrifter. Föreskrifter skapar dessutom en högre grad av förutsägbarhet för enskilda och andra aktörer. Allmänna råd är inte ett lämpligt alternativ.

1.3 Rättsliga förutsättningar

Enligt 9 kap. 14 § regeringsformen ska föreskrifter om utgivning och giltighet av sedlar och mynt meddelas genom lag. Genom lagen (2014:1030) om vissa sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel beslutade riksdagen att sedlar från den tidigare sedelserien skulle upphöra att vara lagliga betalningsmedel. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2015 och anger att de äldre sedlarna i valörerna 20, 50 och 1 000 kronor blev ogiltiga vid utgången av juni 2016 samt att äldre sedlar i valörerna 100 och 500 kronor blev ogiltiga vid utgången av juni 2017.

Av 4 kap. 4 § första stycket lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) framgår att Riksbanken får lösa in kontanter som är skadade eller förslitna. Enligt 4 kap. 4 § andra stycket får Riksbanken lösa in kontanter som har upphört att vara lagliga betalningsmedel, om det finns särskilda skäl. Enligt 13 kap. 1 § 6 riksbankslagen får Riksbanken meddela föreskrifter om förutsättningarna för inlösen av kontanter och avgifter enligt 4 kap. 4 §.

Bestämmelser om inlösen av sedlar och mynt finns i dag i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt. Vissa företag (institut) har dessutom rätt att lämna in och hämta ut kontanter hos Riksbanken vilket regleras i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning.

1.4 Ärendets beredning

Den 10 februari 2026 remitterade Riksbanken förslag till föreskrifter, tillsammans med en remisspromemoria, till 14 myndigheter och företag¹. Riksbanken har mottagit 13 remissvar. Även Europeiska centralbanken (ECB) har konsulterats men har meddelat att den inte avser yttra sig över förslaget.

2 Riksbankens ställningstaganden

I det följande redogörs för Riksbankens motivering och ställningstaganden i fråga om de aktuella föreskrifterna.

2.1 Undantag för vissa myndigheter vid inlösen av skadade sedlar

Riksbankens ställningstagande

Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten får beviljas undantag från inlösenbegränsningarna i 1 § punkterna 1–3 i föreskrifterna.

Remisspromemorians förslag

Förslaget i remisspromemorian stämmer överens med Riksbankens ställningstagande.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för Riksbankens ställningstagande

De nya föreskrifterna om inlösen av kontanter innehåller, i likhet med gällande föreskrifter, begränsningar för inlösen av skadade sedlar. Begränsningarna innebär att Riksbanken godkänner inlösen när det inte finns anledning att anta att:

1. sedeln härrör från brott eller brottslig verksamhet,
2. sedeln har lämnats in av någon som inte är rätt ägare eller företrädare för ägaren, eller
3. sedeln har förändrats eller bearbetats med avsikt att dess format eller utseende ska avvika från dess ursprungliga form.

¹ Remissinstanserna var Bankomat AB, Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen, Förvaltningsrätten i Stockholm, Konsumentverket, Loomis Sverige AB, Länsstyrelsen i Stockholms län, Polismyndigheten, Regelrådet, Stockholms tingsrätt, Svenska Bankföreningen, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

För att underlätta för Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten att exempelvis hantera förverkade tillgångar eller hittegods som tillfaller staten anser Riksbanken att det finns skäl att möjliggöra undantag från dessa begränsningar. Omständigheter som kan motivera att undantag medges är om:

- de skadade sedlarna tillfaller staten, eller
- sedlarna omhändertagits inom ramen för exempelvis en förundersökning om brott.

Giltiga sedlar som förverkas eller beslagtogs, och som slutligt tillfaller staten, kan normalt hanteras av värdebolag om de är i bruksskick och inte är skadade. Sedlar som på grund av skador inte kan lämnas till värdebolag kan i stället lösas in hos Riksbanken. Det förekommer att Polismyndigheten använder sig av kemikalier för att upptäcka fingeravtryck på sedlar i brottsutredningar. Sådan behandling kan skada sedlarna så att de inte längre kan användas i handeln. Det bör då finnas möjlighet att medge undantag från begränsningarna i 1 § punkterna 1–3 om ansökan om inlösen görs av någon av de ovan nämnda myndigheterna. Undantag bör även kunna medges när exempelvis Polismyndigheten påträffar eller tar emot skadade sedlar som hittegods och ingen enskild eller annan aktör gör anspråk på dem. I sådana fall tillfaller sedlarna staten, och inlösen bör därför kunna beviljas även om sedlarnas ursprung och förvärv inte fullt ut kan klargöras.²

Möjligheten till undantag bör begränsas till ovan nämnda myndigheter, eftersom de hanterar egendom som förverkas (och slutligt tillfaller staten) eller har uppdrag att utreda brott och då kan behöva genomföra åtgärder som medför att sedlar skadas för bevissäkring. Utan ett uttryckligt undantag för dessa myndigheter bedömer Riksbanken att deras möjligheter att fullgöra sina uppgifter i vissa situationer skulle kunna försvåras.

2.2 Tio års tidsgräns för inlösen av ogiltiga sedlar

Riksbankens ställningstagande

Det ska införas en tidsgräns som innebär att möjligheten att lösa in ogiltiga sedlar upphör tio år efter det att sedeln förklarats ogiltig.

Remisspromemorian

Förslaget i remisspromemorian stämmer överens med Riksbankens ställningstagande.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

² Se 4 § lagen (1938:121) om hittegods.

Skälen för Riksbankens ställningstagande

Det har snart gått tio år sedan det senaste sedelutbytet (2015–2017), som genomfördes med omfattande informationsinsatser riktade till allmänheten. Antalet inlösenärenden av ogiltiga sedlar har därefter minskat avsevärt till cirka 1000 ärenden per månad under 2025, jämfört med cirka 5500 ärenden per månad under 2018. Efter tio år från det att sedlar tagits ut från ett konto är det i regel inte möjligt att få dokumentation från banker avseende sedlarnas ursprung och förvärv, eftersom sådana uppgifter normalt inte bevaras i mer än tio år. Detta försvårar för enskilda och andra aktörer att uppfylla kraven på dokumentation, även när särskilda skäl föreligger. Som jämförelse kunde ogiltigförklarade sedlar lösas in under tre år i Danmark, tio år i Norge och 17 år i Finland vid de senaste sedelutbytena.

Mot denna bakgrund bör en tidsgräns införas för hur länge det är möjligt att lösa in ogiltiga sedlar. En tidsgräns om tio år är lämplig för Riksbankens inlösenåtagande, bland annat med hänsyn till preskriptionslagen (1981:130) som har en allmän preskriptionstid om tio år.³ En fast tidsgräns bidrar till ökad tydlighet för såväl allmänheten som Riksbanken.

Riksbankens kostnader för inlösenverksamheten överstiger de avgifter som tas ut för att erbjuda inlösen av ogiltiga sedlar. Totalt förväntas åtgärden leda till besparingar om 10 miljoner kronor per år.

Ett alternativ skulle vara att införa en kortare tidsgräns, exempelvis fem år. Mot bakgrund av tillgången till underlag, kopplingen till preskriptionstid och behovet av tydlighet framstår dock tio år i dagsläget som en rimlig avvägning, utan att utesluta att andra lösningar kan övervägas framöver.

2.3 Tydliggörande om att särskilda skäl krävs för inlösen av ogiltiga sedlar

Riksbankens ställningstagande

En upplysning ska tas in i de nya föreskrifterna om att det krävs särskilda skäl för inlösen av ogiltiga sedlar.

Remisspromemorian

Förslaget i remisspromemorian stämmer överens med Riksbankens ställningstagande.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

³ 2 § preskriptionslagen (1981:130).

Skälen för Riksbankens ställningstagande

Enligt 4 kap. 4 § andra stycket riksbankslagen får Riksbanken lösa in kontanter som har upphört att vara lagliga betalningsmedel (ogiltiga), under förutsättning att det finns särskilda skäl. Det innebär att Riksbanken kan, men inte är skyldig, att lösa in ogiltiga sedlar. I de nu gällande föreskrifterna (RBFS 2020:1) finns ett antal begränsningar i 4 § a–d) som hindrar inlösen och som bland annat är motiverade av behovet att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism eller annan brottslig verksamhet. Begränsningarna avser situationer där äganderätt, ursprung eller förvärv är osäkra eller kan kopplas till otillåten verksamhet. Riksbanken anser att det bör framgå tydligt i de nya föreskrifterna att inlösen av ogiltiga sedlar förutsätter både särskilda skäl och att begränsningar iakttas.

2.4 Inlösen av minnes- och jubileumsmynt upphör

Riksbankens ställningstagande

Det ska inte längre vara möjligt att lösa in minnes- och jubileumsmynt.

Remisspromemorian

Förslaget i remisspromemorian stämmer överens med Riksbankens ställningstagande.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för Riksbankens ställningstagande

Riksbanken saknar mandat att lösa in minnes- och jubileumsmynt. Skälet är att sådana mynt är lagliga betalningsmedel.⁴ Minnes- och jubileumsmynt tillverkas av metall och har en mycket lång livslängd. De har huvudsakligen ett samlarvärde och används normalt inte för betalningar. Ett giltigt minnes- eller jubileumsmynt som blivit så skadat att det inte går att använda för transaktioner är att betrakta som förstört, och Riksbanken har inte mandat att lösa in förstörda kontanter. Det finns därför ingen anledning för Riksbanken att erbjuda inlösen av minnes- och jubileumsmynt. Minnes- och jubileumsmynt kan dock, precis som övriga mynt, fortsatt lämnas in till Riksbanken av ett institut med stöd av Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning.

⁴ Se prop. 2021/22:41 s. 116 där det framgår att minnes- och jubileumsmynt inte bör kunna lösas in hos Riksbanken eftersom de är lagliga betalningsmedel.

2.5 Inlösen av förslitna kontanter

Riksbankens ställningstagande

Bestämmelsen som hänvisar till föreskrifterna (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning och anger att Riksbanken inte löser in kontanter som härrör från brott eller brottslig verksamhet tas bort.

Remisspromemorian

Förslaget i remisspromemorian stämmer överens med Riksbankens ställningstagande.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för Riksbankens ställningstagande

Enligt de gällande föreskrifterna (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt löser Riksbanken inte in förslitna kontanter från ett institut, bland annat om Riksbanken kan anta att kontanterna härrör från brott eller brottslig verksamhet. I de nya föreskrifterna tas den bestämmelsen bort, eftersom instituten har avtal med Riksbanken – som upprättas med stöd i föreskrifterna (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning – som redan ställer krav på rutiner för att motverka penningtvätt. Institutens verksamhet omfattas dessutom av Finansinspektionens tillsyn, bland annat avseende penningtvätt. Därför finns det inget behov av att reglera detta även i föreskrifterna om inlösen av kontanter.

2.6 Överföring av bestämmelser från tidigare föreskrifter

Riksbankens ställningstagande

Övriga bestämmelser i nu gällande föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt överförs till de nya föreskrifterna.

Remisspromemorian

Förslaget i remisspromemorian stämmer överens med Riksbankens ställningstagande.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för Riksbankens ställningstagande

Utöver de bestämmelser som presenteras ovan, kommer bestämmelserna från Riksbankens nu gällande föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt att överföras i huvudsak oförändrade till de nya föreskrifterna. Det gäller bland annat:

- möjligheten till och begränsningarna för inlösen av giltiga sedlar som är skadade,
- Riksbankens rätt att behålla kontanter som skickats in när en ansökan om inlösen inte beviljas,
- att Riksbanken inte löser in mynt, samt
- att Riksbankens avgift för en beviljad ansökan om inlösen av ogiltiga sedlar uppgår till 300 kronor.

2.7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Riksbankens ställningstagande

Föreskrifterna ska träda i kraft den 1 juli 2027. En övergångsbestämmelse ska införas som innebär att äldre föreskrifter ska tillämpas på ärenden om inlösen som inkommit till Riksbanken före ikraftträdandet.

Remisspromemorian

Förslaget i remisspromemorian stämmer överens med Riksbankens ställningstagande.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för Riksbankens ställningstagande

De nya föreskrifterna ska träda i kraft när det har gått tio år från det att samtliga sedlar från den senaste sedelserien upphört att vara lagliga betalningsmedel, det vill säga den 1 juli 2027. Riksbanken bedömer att det därmed kommer att finnas gott om tid för att både informera allmänheten om de nya föreskrifterna och för enskilda att lösa in sina ogiltiga sedlar. Riksbanken inför en övergångsbestämmelse som innebär att de äldre föreskrifterna ska tillämpas på ärenden om inlösen som inkommit till Riksbanken före den 1 juli 2027.

3 Konsekvenser av föreskrifterna

3.1 Allmänt om konsekvensutredningen

I avsnitt 1.1 redogörs för behovet och syftet med föreskrifterna. Alternativa lösningar och vilket alternativ som bedöms som lämpligast framgår av avsnitt 1.2. Det bemyndigande som Riksbankens föreskrifter grundar sig på framgår av avsnitt 1.3. I avsnitt 2.4 redogörs för de överväganden som gjorts när det gäller tidpunkten för ikraftträdande.

Nedan redogör Riksbanken för de konsekvenser som Riksbanken bedömer att föreskrifterna får för samhället och konsumenterna, företagen, Riksbanken, förvaltningsmyndigheter och domstolar, förhållandet till EU-rätten samt de bedömningar som gjorts i fråga om proportionalitet.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

3.2 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

När föreskrifterna träder i kraft kommer enskilda endast att kunna lösa in skadade sedlar hos Riksbanken och inte längre ogiltiga sedlar, eftersom mer än tio år då har gått sedan den senaste sedelserien blev ogiltig. Det bedöms dock röra sig om en liten och kontinuerligt minskande grupp som fortfarande har sådana sedlar. Antalet inlösenärenden av ogiltiga sedlar har minskat kraftigt de senaste åren, främst eftersom de flesta redan har löst in sina sedlar. Även om förändringen kan uppfattas som negativ har möjligheten att lösa in ogiltiga sedlar funnits under lång tid. En vanlig missuppfattning är att ogiltiga sedlar fortsatt har ett värde.

För dem som fortfarande har ogiltiga sedlar är det efter tio år i praktiken mycket svårt att styrka sedlarnas ursprung och förvärv. Det innebär att inlösen i många fall ändå skulle ha varit svår att få beviljad. Att upphöra med inlösen av ogiltiga sedlar tio år efter att de blivit ogiltiga innebär därför i praktiken att en redan mycket begränsad möjlighet upphör. Riksbanken mottar även ansökningar om inlösen där sökanden inte uppfyller de uppställda kriterierna för inlösen. I dessa fall är Riksbanken redan i dag förhindrad att bevilja ansökan. En tidsgräns om tio år innebär därför ingen avgörande förändring jämfört med den nuvarande ordningen, utan bidrar i stället till ökad tydlighet. Att Riksbanken upphör med inlösen av minnesmynt bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för vare sig samhället eller enskilda.

3.3 Konsekvenser för företagen

För företag bedöms de nya föreskrifterna få mycket liten påverkan. Företag ansöker sällan om inlösen av ogiltiga kontanter, och enligt gällande föreskrifter beviljar inte Riksbanken inlösen för sedlar som härrör från näringsverksamhet avseende försäljning av varor och/eller tjänster mot kontant betalning.

De institut som omfattas av Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning påverkas inte av ändringarna, i dagsläget rör det sig om två institut, Bankomat AB och Loomis Sverige AB.

3.4 Konsekvenser för Riksbanken

Under 2024 och 2025 tog Riksbanken emot strax under 14 000 respektive 12 000 ansökningar om inlösen av ogiltiga sedlar. Verksamheten sysselsätter i dagsläget ungefär fem till sex årsarbetskrafter. För Riksbanken får de nya föreskrifterna

huvudsakligen konsekvenser för hur mycket resurser som behövs för att handlägga inlösenärenden. Sammantaget förväntas åtgärderna leda till en successiv besparing om cirka 10 miljoner kronor per år jämfört med 2025 års kostnader, framför allt på grund av minskade personalkostnader.

Riksbanken har avsatt cirka 500 miljoner kronor för framtida inlösen av ogiltiga sedlar. När möjligheten till inlösen upphör kommer de återstående medlen att återföras till tillgångssidan i Riksbankens balansräkning.

Innan de nya föreskrifterna träder i kraft kan antalet ansökningar om inlösen av ogiltiga sedlar öka, vilket kan leda till fler utbetalningar än normalt samt en tillfälligt högre arbetsbelastning.

3.5 Konsekvenser för förvaltningsmyndigheter och domstolar

Om antalet inlösenärenden ökar betydligt innan de nya föreskrifterna träder i kraft kan det påverka domstolar som prövar överklaganden av Riksbankens beslut, främst Förvaltningsrätten i Stockholm. Under 2024 och 2025 överklagades sammanlagt 244 av Riksbankens beslut avseende ansökningar om inlösen. Efter den 30 juni 2027 förväntas antalet överklagade beslut minska.

Genom föreskrifterna får Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten bättre möjligheter att beviljas undantag från de begränsningar som finns för inlösen av skadade giltiga sedlar. I övrigt bedömer Riksbanken att föreskrifterna inte kommer att påverka förvaltningsmyndigheter eller domstolar.

3.6 Överensstämmelse med unionsrätten

Riksbanken bedömer att föreskrifterna överensstämmer med EU-rätten.

3.7 Proportionalitetsbedömning

Riksbanken anser att åtgärden är proportionerlig och väl avvägd i förhållande till de intressen som föreskrifterna syftar till att tillgodose.

Riksbankens föreskrifter om inlösen av kontanter

Beslutade den 7 oktober 2026

Riksbanken föreskriver följande med stöd av 13 kap. 1 § 6 lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank.

RBFS 2026:X

Utkom från trycket
den ange datum.

Skadade sedlar som är lagliga betalningsmedel

1 § Riksbanken löser in en skadad sedel som är lagligt betalningsmedel, under förutsättning att Riksbanken bedömer att det inte finns anledning att anta att

1. sedeln härrör från brott eller brottslig verksamhet,
2. sedeln har lämnats in av någon som inte är rätt ägare eller företrädare för ägaren, eller
3. sedeln har förändrats eller bearbetats med avsikt att dess format eller utseende ska avvika från dess ursprungliga form.

2 § Riksbanken får lösa in en skadad sedel som är lagligt betalningsmedel, trots att förutsättningarna i 1 § punkt 1–3 inte är uppfyllda, om sedeln har kommit in från Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller Åklagarmyndigheten.

3 § Riksbanken löser in en skadad sedel

1. med hela beloppet om en intakt yta motsvarande minst två tredjedelar av hela sedeln återstår, eller
2. med halva beloppet om en intakt yta motsvarande mindre än två tredjedelar men mer än en tredjedel av hela sedeln återstår.

Sedlar som har upphört att vara lagliga betalningsmedel

4 § Riksbanken löser in en sedel som inte längre är lagligt betalningsmedel, om det inte har gått mer än tio år sedan sedeln upphörde att vara lagligt betalningsmedel. Därutöver krävs att Riksbanken bedömer att det inte finns anledning att anta att

1. sedeln härrör från brott eller brottslig verksamhet,
2. sedeln har lämnats in av någon som inte är rätt ägare eller företrädare för ägaren,
3. den som ansöker om inlösen har förvärvat sedeln efter att den upphörde att vara lagligt betalningsmedel och förvärvet har skett på något annat sätt än genom arv, testamente eller bodelning vid dödsfall efter den som var sedelns rätte ägare då den upphörde att vara lagligt betalningsmedel, eller
4. sedeln härrör från näringsverksamhet avseende försäljning av varor eller tjänster mot kontant betalning.

Det framgår av 4 kap. 4 § andra stycket lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank att inlösen får ske om det finns särskilda skäl.

5 § Bestämmelser om ett instituts rätt att lämna in och hämta ut kontanter som är lagliga betalningsmedel finns i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning.

Mynt

6 § Riksbanken löser inte in mynt, minnesmynt eller jubileumsmünt.

Riksbankens rätt att behålla kontanter

7 § Riksbanken har rätt att behålla kontanter som har lämnats in för inlösen, även om inlösen inte beviljas.

Avgifter

8 § Vid ärenden om inlösen av sedlar som inte längre är lagliga betalningsmedel tar Riksbanken ut en handläggningsavgift om 300 kronor per ärende där ansökan har beviljats.

I övriga ärenden tar Riksbanken inte ut en handläggningsavgift.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2027.
 2. Genom föreskrifterna upphör Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt att gälla.
 3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för ansökningar om inlösen som har kommit in till Riksbanken före ikraftträdandet.